

מסורת הש"ס

(א) [עין מוס' לקמן קכ.
ד"ה אלא לאו], (ב) לקמן
קכ"א: (ג) ג"ז שם, (ד) [לקמן
עד: (ה) [ולעיל כט:],
(ו) פסחים כז: וכו'. כן לקמן
ל"ז: (ז) [לקמן ל"ז:]
(ח) [לקמן טז: (ט) ויקרא
יט: (י) ויחזק' עד:]

תורה אור השלם

1. רק הדין לא תאכלו
על הארץ השפכנו
דברים יט טז

גיליון הש"ס

גמ' חיה בקדשים מי
איכא. עין יומא סד ע"ה
מ"ד דמיתו:

מוסף רש"י

מי מצטרף סימן ראשון
ראשון לסימן שני.
גרסינן, והי' מביני' ליה
סימן ראשון כשנשחט
בעוד אבר זה בחמה היה
בא' להחריף אף בלילה
ומשילא אין מחיבת סימן
שני על ענין זה אלא
לטהור מיד נבלה כדלמא
וחי'א מנע טרפה שחטה,
מי מצטרף סימן ראשון
שנא לא לטהר ולהחריף, עס
זה שאינו בא אלא לטהר,
לשעול מיהא לטהר הווליא
ושניה שון צדק [קטון
סו]. ומולחו יפה יפה.
ויתר מבשר אחר, מפני
שלא הספיק דמו ללאת
וכחמיהו נבלה בחמה,
לפי ששכבהמה מולאה
במה הוי' מתאמת ומוליא
דמו יפה [קטון קכ"א].
וממתיך לה עד שתצא
בפשה. כדמנא בל' פלג
מיתו (פסחין דף סג). מנין
לאכול מבמה קודם שחל
נפשה שהוא בלא טרפה,
שנאמר לא תאכלו עד
הדס. וכחמיהו לרבי
בעלמא הוי' [קטון סו].
אחד עכ"ר ב' דהוילא
ומתר' לשרא' הוה
אף לעביר' דליכא מיד
לשרא' שני לעביר'ס
אסור (שו). מסייע ליה
לרב אידי. הא דקמי
לרבא הוה עבדו דרבא
(שו). הרוצה שיבדיל.
בשר או טוב לרפואה (שו).
הוא עצמו לרוב דם
צריך. כל עמיה ועיקרה
של שחית קדשים (שו).
הוא לרוב (ע"ז כ"ט).
דם שנשפך במים. דם
חולין שאין חשון לקבלו
בכלי מבשר. דליתקש
למים. אלא דם קדש
מתקבל בכלי וצריך קדש
למנוח ואינו נשפך לאיבוד
כמים אינו מכשיר, דלא
יתקש למים (פסחים סו).

שיטה מקובצת

(א) ע"כ לא איבעיא
וכי' השתא אחרת:
ב' דהויא כמי שהוציאה
מן בהמה: (א) ולא
אמר במיתה תליא להו
מלתא: (ז) על הנשפך
במים הוי' כמים ומכשיר
הס"ד: (ח) והוא נמי נימא
שאני עובדי כוכבים דלאו:
(ט) על הטמאים כשהורים
בשלמא התם לרבנן אפי' א:
(י) כיון דאבר סגן מהו
אסור לשרא': (י) וי'ל
ד"מ איסור אבר מן
החי ודירדו משום דבעיא
שחיטה ואצ"כ:

השוחט פרק שני חולין

לג.

עין משפט
נר מצוה

ע"א מ"י פ"ב מהל'
אבות הטומאה
הל"ט:
עד ב מ"י פ"ז מהל'
שחיטה הל"ב סג
עשין סג טו"ע יו"ד ס'
טו ספיק' ד' (סג) שם
טו"ע יו"ד ס' כו ועין
(בטור):
ע"ה ג ע"י צמ"י פ"ט
מהל' מלכים ומה
שכתב צום הכ"מ בל"ג
וע"י צמ"י יו"ד ס' כו:
ע"ז ה מ"י פ"א מהל'
שחיטה הל"ב טו"ע
יו"ד ס' כו ועין בטור:
ע"ז ה מ"י פ"ב מהל'
מלכות אסורות
הל"ג סג שם טו"ע
יו"ד ס' כח ספיק' כד:
ע"ז ה מ"י פ"א מהל'
אבות הטומאה
הל"ב:
ע"ז ז מ"י שם פק א'
הל"ב:
פ' ח מ"י פ"י מהל'
טומאת אוכלין הל"ט:
ו'פס' מהלכות פסולי
המוקדשין הל"ב לו
[וע"ש]:
פ"א ח מ"י פ"י מהל'
טומאת אוכלין הל"י:
ו'פס' מהל' אבות הטומאה
הל"ג:

רבינו גרשום

לעולם לא הדר ביה
אלכומר לא אמר דמותו
כלומר והוא אמר טענה זו
דבעי למיהדר: אמר רב
אחא בר יעקב שמע מינה
מד' שמעון בן לקיש
מובין ב'. כלומר לריש
לקיש דבכורא ליה שחט
את הקנה ואח"כ ניקבה
הריאה כשרה דאמרין
כמו דמנא דביקולא
דמיא הכא נמי כיון
ששחט הסימין אמרין
בני מבין שחטין (בבב)
אמרין [בבשט] כמה
דמנא דביקולא דמיא:
אין מומין עובד כוכבים
עליהן (ז' מהיים) ליה
גמר בהו מיתה וכלא
מן החי דמי ולחן אסור
אבר מן החי אבל לישראל
דבשחיטה תליא מילתא
לית לן בה: תניא דלא
כרב אחא בר יעקב.
כלומר חזוין דמומין
עובד כוכבים אפי'
(חיים) [אבני מעיים]:
הרוצה שיבדיל. כלומר
לשון בריא דאכול מבית
נפשטה קודם שחט
בפשה שבו לאכול לכל
אדם: אין נאכלין בידים
מסואבות. זה שלא נטל
ידיו: ידים שניות הן ואין
שני כו'. כלומר מאי קרינן
ידים שניות שהגוף טהור
וידים חשבות טמאות
אי נגע בשרין כל הגוף
טמא אלא איהו שגופו
טהור וידיו טמאות שנגע
באובלין טמאי שהאכל
ראשון וידיו שניות ואין
שני עושה שלישי בחולין:
הא בחולין שלקח בכסף
מעשר כ' אי מה חולין
אמרין הא יצא מהם
דאין נאכלין בידים
מסואבות בחולין שלקח
בכסף ודלא כ' מאיר
כו' דהא

(א) לטון או אין לו הגנה כלל
וגלאה דל' לומר לא אמר
דש טרפות לחי מית דחלי
כ"ל ממהו והא שפלו שאלה
זו לבדיו ד' ואלא אמר.
(ב) נראה דל' דהוי כמו
שנחמא מחיים דעדיין לא גמר
בזו ממה וכו'.

מולחו יפה יפה ומדיו יפה יפה. הא דלא חלך הדחה קמייתא
כגון דחלליה צי טבחי כדלמך צפרק כל השכר (לקמן דף
ק"ג). אי נמי משום דאיידי צבשר בית השחיטה ולא הולך להוציא
ולקדירה אידי אי נמי מיירי לל' אף ע"ג דלל' לא צעי מלחה שאני
הכא שנחתך קודם שחלף נפשה מצית
השחיטה ועדיף מצינא דלמסמין
צפ' כילד לולין (פסחים דף ע"ד):
אחד עובד כוכבים ואחד ישראל
מותרין בו. משמע דטעמא
משום דליכא מיד ללישראל שרי
ולעובד כוכבים אסור ומיתה דצפרק
ארבע מיתות (פסחין דף נט). פריך
והא איכא יפת תואר ומשני שאני
עובדי כוכבים דלאו צי כיצוס נינהו
וה"ל א' שאני עובדי כוכבים דלאו
צני שחיטה נינהו כדלמך לעיל ואין
להקשות מהא דלמך פרק ד' מיתות
(ס' דף נח): עובד כוכבים ששבת
חייב וכן העוסק בתורה דדצבר
שהוא מל' לישראל לעשות לא שייך
לממר מי איכא מיד ללישראל
שרי וכו' ואע"ג דלמך אפילו ששבת
צשני ששבת חייב מכל מקום לא
דמי הוילא יש מלות שציתה לישראל
כמו ששבת ואע"ג דכן נח נהרג
על העוצרים כדלמך התם וישראל
אינו נהרג נהי דפטור מ"מ לא שרי
וא"ל דצפרק גיד הנשה (לקמן
דף ק"ב). דפליגי אס נהג אבר מן החי
בטמא ואמרין מחלוקת בישראל אכל
צצני נח דצרי הכל מוחרין על
הטמא כטורין צשלמא לרצנן
אע"ג דאין שרל מוחרה ר' אבר
מן החי דטמא מ"מ אסיר ליה משום
טמא ולא אשכחא דלישראל שרי
ולעובד כוכבים אסור אלא ל' מאיר
דלמך דאין נהג אלא צבהמה טהורה
בלצד והא איכא אבר מן החי דמית
ועופות הטורין דלישראל שרי ולעובד
כוכבים אסור וכי' תימא דלא חיישין
כיון א' דסתם אבר מן החי אסור
לישראל א"כ מאי פריך התם צפ' ארבע
מיתות (פסחין דף נט). מגול דפחות
משוה פרוטה וי"ל דמכל מקום א' אבר
מן החי דידהו אסור משום דבעיא
שחיטה אע"ג דעובד כוכבים אסור
צמשהו צשר וגידים ועלם וישראל לא
מיתסר אלא צצית צשר הא אמר
ר' יוחנן "דחלי שיעור אסור מן החי
המורה ולריש לקיש דלמך חלי שיעור
מותר מן המורה דלמא לית ליה ההוא
כללא אלא סבר לה כמ"ד הכא אין
מומין עובדי כוכבים על צני מעיים:
השוחט בהמה חיה ועוף ולא
יצא בו. משמע דדם
חיה ועוף מכשירין וקשה להר"ר יעקב
מאורליי"ג דצגמרא דריש דלם
קדשים אינו מכשיר מדכתיב על
הארץ תשפכו כמים דם הנשפך
כמים מכשיר כו' וצפרק כסוי הדם
אמרין צבהמה צכלל חיה לכסוי משום דכתיב על הארץ תשפכו
כמים מה מים לא צעי כסוי אף האי נמי לא צעי כסוי אלא
צדם חיה עוף דכתיב כסוי לא הוי צכלל תשפכו כמים ויש לומר
אינו מכשיר. הקשה הר"ר יעקב מאורליי"ג דצפרק כל שעה (פסחים דף כב). פריך והרי דם דכתיב רחמנא וכל נפש
מכס לא תאכל דם ותנן אלו ואלו מתערבין צבמה ויואלין לנחל קדרון ונמכרים לגננין לוצל ומשני אמר קרא על הארץ תשפכו
כמים מה מים מותרין צבהמה אף דם מותר צבהמה והשתא היכי דייקי היתר הנאה מנאי קרא לרם קדשים הא לא איתקש למים
ויש לומר דמכל מקום כיון דדם חולין שרי צבהמה אס כן אכילה דכתיב גבי דם הוילא אכילה ממש. ווע"ע מוספות פסחים דף כב. ד"ה מהל':
דלמא

מי מצטרף ראשון לשני. הוילא וגם הוא לטהר נשחט או לא ופשיט
התם אס מצטרף סימן ראשון לסימן שני להחריף שר העובר צבכילה
לא יצטרף עמו לטהר אותו אבר מיד נבלה. ולענין ניקצו צני מעיים
נמי תפשוט דמצטרף דלא מהני חילוק
לא איתליד ריעותא: **עד כאן לא**
איבעיא כו'. איהושעא אהרין
לשמעתין דלמרינן דדר ציה ר' זירא
(צ"ל): מההיא דלעיל מדצעי מהו לטהרה
מיד נבלה מכלל דפשיטא ליה
דליטרפא צנקיזה דצני: צני: לא
הדר ציה. ופשיטא ליה לרבי זירא
דאף צבכילה שריא דאין טרפה לחי
מיתו. והא דצעי רבי זירא לענין
טומאה: **לדצרו דרצא.** דלמך לעיל
(צ"ל): לא אמר ריש לקיש אלא צריאה אכל
צצני מעיים טרפה מצינא ליה ל' זירא
אס טהורה מיהא מיד נבלה
או לא: **מדריש לקיש.** דלמך [ס' כיון
שנחתך קנה הוי ריאה כמנחא
צדיקולא שמע מינה אין מומין
עובד כוכבים על צני מעיים משום
ריאה צדקו צמי שהוילא מן
הצבהמה צעודה מפרכסת ועובד
כוכבים לאו צשחיטה תלי היתר אכילה
דידיה שלא הוצרכה שחיטה אלא ואבר
מן החי נאסר להן ואין יוצאה להן
מיד אבר מן החי עד שמתו אכל
לישראל יתה מיד אבר מן החי ע"י
שחיטה: **הוא יצינא קמיס דרצ**
אחא. כי אמר להא מילתא: ולא
אמרי ליה. ונחמתי צעמתי ולא הקשימי
לו: **הרואה לאכול כו'.** משום דמעיל
כדלמך לקמן צכמין הרואה שצריא:
צמים השחיטן. שאינו מחוסר הפשט
ויכול לחותכו מיד קודם יציאת הנפש
וממתיך לה עד שחלף נפשה דלמרינן
בלרבע מיתות (פסחין דף ק"ג). מנין
שאסור לאכול מן הצבהמה קודם שחלף
נפשה מ"ל לא תאכלו על הדסי: **אחד**
עובד כוכבים כו'. ולא א"מרינן
צמיתה תליא מילתא הוילא אבר מן
החי לגציהו והיינו דלא כרב אחא:
ומדיו יפה יפה. מפני שעדיין צבהל
הדם ללאת ולא יאל: **מתני' צדים**
מוסאבות. כלומר צלא נטילה דגורו
עליהם להיות שניות. וצגמרא פריך
אפילו הוכשרו נמי אין שני עושה
שלישי בחולין: **הוכשרו צשחיטה.**
מנו דשריא שחיטה לה צשר מיד
אבר מן החי משויא ליה נמי אוכלא
לצני טומאה: **גב' כי לא יאל מהן**
דם כשרה. צממיה. זריקת דם הוא
דשריא להו דכתיב (דברים יב) ודם
וצחין ישפך והדר והצשר תאכל:
שאינו מכשיר. אס נפל על הארץ:
דם הנשפך כמים. הוי כמים י:
דקימא לו חיות הקדש מכשרתן.
למיהו אוכלא ולקצולי טומאה דמניא
צפסחים (לה). והצשר [ויקרא ז] לרצות
עזים ולצונה דאע"ג דלאו אוכלא
להו אוכלא: **צקף מעשר.** צירושלים דכתיב (דברים יד)
ותת הכסף וגו' ואשמועין דשני עבדי צהו שלישי דלא כר"מ:
כל

דכל דם הנשפך על הארץ שאין מקצלים אותו צכלי כגון דם חיה ועוף הוקשה למים צצין לענין הכשר צין לענין פטור כסוי אלא דלענין
כסוי גלי רחמנא דדם חיה ועוף צעי כסוי אכל מכל מקום הוקש למים לענין הכשר כיון דנשפך על הארץ:
ונאכלין בידים מסואבות. לל' אידי דלא צעי הדחה אי נמי לקדירה והודחו צמי פירות: **דם שאינו נשפך במים**
אינו מכשיר. הקשה הר"ר יעקב מאורליי"ג דצפרק כל שעה (פסחים דף כב). פריך והרי דם דכתיב רחמנא וכל נפש
מכס לא תאכל דם ותנן אלו ואלו מתערבין צבמה ויואלין לנחל קדרון ונמכרים לגננין לוצל ומשני אמר קרא על הארץ תשפכו
כמים מה מים מותרין צבהמה אף דם מותר צבהמה והשתא היכי דייקי היתר הנאה מנאי קרא לרם קדשים הא לא איתקש למים
ויש לומר דמכל מקום כיון דדם חולין שרי צבהמה אס כן אכילה דכתיב גבי דם הוילא אכילה ממש. ווע"ע מוספות פסחים דף כב. ד"ה מהל':
דלמא